

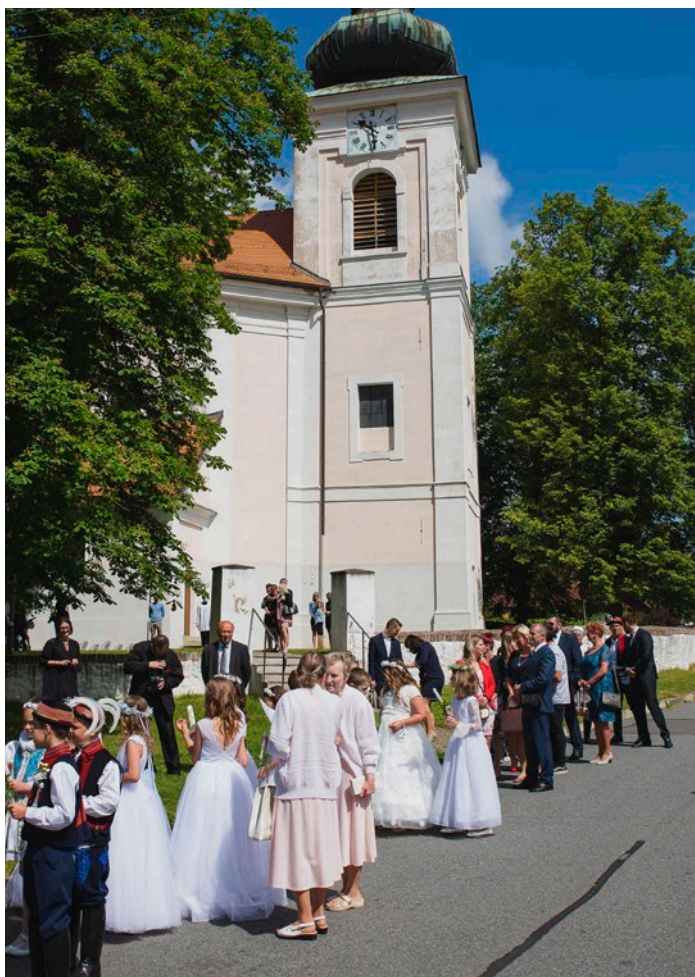
BÁNOVSKÝ

zpravodaj

2/2021

První svaté přijímání v Bánově

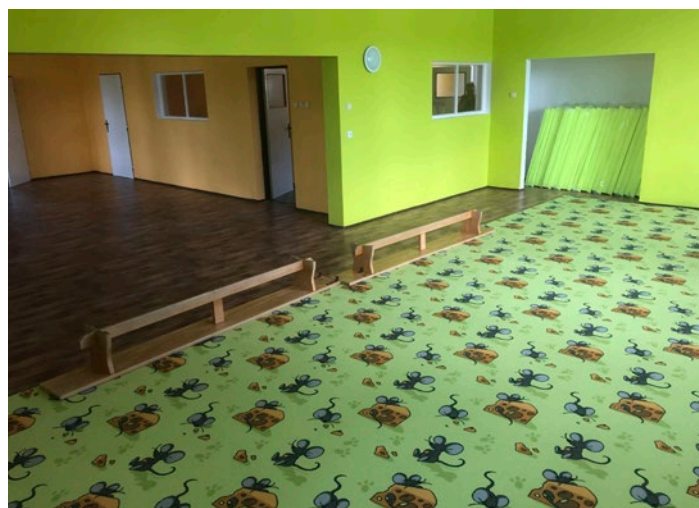
Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

srdečně vás zdravím v těchto letních dnech, kdy jsme pro Vás připravili další vydání obecního zpravodaje. Tentokrát v době, kdy už se rozvolňují vládní opatření proti šíření koronaviru a doufám, že se život navrací do normálu.

Radost z uvolňování všech těch omezení nám na začátku června trochu překazila situace se zvýšeným výskytem pozitivně testovaných dětí ve školce i ve škole. Mediální zájem o tuto kauzu byl však o dost vyšší, než si situace zasloužila. V době, kdy došlo k testování všech žáků základní školy, což nařídila Krajská hygienická stanice, nikoliv škola nebo obec, jsme věděli pouze o pěti pozitivních dětech na covid. V médiích zaznívala čísla, která neodpovídala skutečnosti, ale zmatenosti médií toužících po senzaci. Testy našťastí ukázaly, že ve škole nebyl již nikdo pozitivní, tak se po dvou dnech ředitelského volna zase výuka rozjela. Mateřská školka byla rozhodnutím hygieny otevřena hned následující pondělí. Myslím si, že dva dny ředitelského volna a PCR testování nebylo špatným řešením a eliminovalo se nebezpečí dalšího šíření bez zbytečného delšího zavírání školy nebo nějakých jiných omezení. Situace vyvolala řadu spekulací, kdo kde udělal chybu. Mnoho se toho sneslo po mateřské školce, což mě mrzí, jelikož to, že některé z dětí mělo covid, nemohl nikdo vědět a následné kroky, které rozhoduje hygienická stanice, školka bez výjimky plnila, takže zde k chybám nebo otálení nedošlo. Stejně tak v základní škole nedošlo k pochybení. Vše bylo řešeno tak, jak je dnes systémově nastaveno, a to, že to není dokonalé a může docházet přesto k přenosu nemoci, to je asi každému jasné. Značná část odpovědnosti je ale vždy na rodičích a nelze za vše vinit jen instituce. Tím nechci říct, že obecně mohou rodiče za některé z těchto situací. To už ať si každý sám přebere, jestli postupoval vždy tak, jak by rodič v této situaci měl, aby nemohlo dojít k přenosu nemoci na jiné děti.

Jsou ale i mnohem radostnější zprávy z mateřské školky. I když je to taková radost, která přináší i starost, ale s tím už si poradíme. K zápisu do MŠ se přihlásilo 35 dětí. Kapacita třídy je 24 dětí. V případě svolení zřizovatele lze mít ve třídě až 28 dětí. Z toho vyplynulo, že 7 dětí z Bánova nebylo přijato do MŠ (jedná se o děti, které během školního roku postupně dovršují 3 roky). Vzhledem k tomu, že místo ve školce máme a s krajským úřadem

Nová třída v MŠ Bánov

Polní cesta u Ordějova

se podařilo dohodnout, že zafinancuje další úvazky pro učitelky, zbývá „jen“ připravit čtvrtou třídu. Jelikož nechceme, aby rodiče z Bánova museli vozit děti do okolních školek a navíc trend v současnosti ukazuje, že minimálně v následujících třech letech 4 třídy určitě udržíme (dál do budoucnosti nevidíme, jelikož tyto přírůstky nejsou možná ještě ani v plánu), rozhodli jsme se, po dohodě se zastupiteli a paní ředitelkou, čtvrtou třídu připravit a s novým školním rokem otevřít. Budou tak moci být přijaty všechny přihlášené děti a v dalších letech se nemusíme bát, že by v Bánově hrozilo odmítnutí předškoláků kvůli kapacitě. Navíc nižší počty dětí v jednotlivých třídách jsou prospěšné jak po pedagogické stránce, tak jak dnes víme i po stránce zdravotní.

Polní cesty u Ordějova

S jarem začaly i opravy polních cest kolem Ordějova. Byl odstraněn starý most pod hrází, takže se k hrází dá nyní dostat lépe od Suché Lozi. Tato cesta se bude dokončovat jako poslední. S dokončením a zaasfaltováním cest se počítá do října, kdy by byla otevřena cesta od Bánova včetně mostu pod hrází a také cesta podél vody. Do konce listopadu by pak byla dokončena i cesta od Suché Lozi k přehradě. Po sklizni obilí bude zahájena i stavba vedlejší polní cesty Pv4 – od Močírě k ČOV. Celková cena těchto nových cest v našem katastru činí cca 20 milionů Kč a hrají ji Státní pozemkový úřad.

Výstavba místní komunikace, chodníku a veřejného osvětlení v ulici U školy

V červnu jsem se dozvěděli dobrou zprávu z Ministerstva pro místní rozvoj – všechny tři naše letošní podané žádosti byly podpořeny. Mimo tenisové kurty, které budeme realizovat až v příštím roce a modernizaci interiérů obecního úřadu, kterou ještě zmíním, budeme letos opravovat i ulici U Školy. Bude zde nový chodník, který naváže na chodník vedoucí z nové lokality a povede až k retardéru pod školou, kde bude přechod. Podél tohoto nového chodníku budou světla veřejného osvětlení a kompletně zrekonstruována bude také silnice, včetně obrubníků a nových kanalizačních vpustí. Tato rekonstrukce bude probíhat od srpna do listopadu a přijde na cca 5,5 milionu Kč, z čehož téměř 70 % bude hrazeno ze dvou dotací – na silnici přispěje MMR z programu obnovy venkova a na chodník budeme čerpat dotaci taktéž z MMR prostřednictvím programu naší Místní akční skupiny Východní Slovácko.

Výstavba místní komunikace, chodníku a veřejného osvětlení v ulici U školy

Rekonstrukce interiérů a elektroinstalace obecního úřadu

Další podpořenou investicí je rekonstrukce obecního úřadu, tedy jeho vnitřních prostor. Dle revizních zpráv je stejně jako tomu bylo u základní školy, elektroinstalace ve zcela nevyhovujícím stavu. Proto jsme připravili projekt nové elektroinstalace a výměny osvětlení v celé budově. K tomu jsme přidali novou počítačovou síť, výměny interiérových dveří, opravy některých podlah a schodišť, výměnu vstupní ocelové prosklené stěny do obřadní síně za modernější (těsnící) stěnu, nové vnitřní zábradlí, klimatizaci a několik dalších detailů. Stejně jako u jiných starších budov elektroinstalace vůbec neodpovídá dnešním standardům a ani potřebám úřadu, takže jsou kabely různě vedeny v lištách, postupně doplňování zásuvek a dalších zařízení pro starý hliníkový rozvod už neúnosné. Proto jsme přistoupili k této rekonstrukci, ač je to dost komplikovaná záležitost. Ještě nemáme vyřešen přesně termín rekonstrukce, ale obecní úřad bude po dobu rekonstrukce přestěhován do pravé části zdravotního střediska. O termínu budete včas informováni. Na celou akci je rozpočet cca 5 milionů Kč, z čehož téměř 4 miliony obdržíme formou dotace z MMR.

U Šumáku pokračuje výstavba vodní nádrže a termínově vše vychází dle plánu. Dílo by tedy mělo být do konce listopadu hotové a bude se postupně napouštět. V příštím roce už by mohla být vodní nádrž plně napuštěná a funkční.

V těchto dnech se dokončuje i chodník na Zámečku, včetně osvětleného přechodu pro chodce u obecního úřadu i nového parkoviště naproti obecního úřadu. Stavba nás přijde na 3,5 milionu Kč. Státní fond dopravní infrastruktury uhradí z této částky 3 miliony Kč. V prvních dvou týdnech v červenci dojde i k frézování silnice III/4981 podél tohoto chodníku a bude položen nový asfaltobetonový povrch od příjezdu do zastavěné části Bánova až po křižovatku U Dudků. Opravu silnice se nám podařilo dohodnout s Ředitelstvím silnic Zlínského kraje hned v návaznosti na opravu chodníku, za což jsme velmi rádi. Náklady této opravy jsou téměř 2 miliony Kč a hradí je Zlínský kraj. Předcházela i dohoda se Slováckými vodárnami, aby před opravou zkontrolovali a opravili vodovod zasahující do silnice, aby povrch co nejdéle vydržel bez „záplat“.

V letošním roce ještě chceme stihnout plynofikaci a instalaci veřejného osvětlení v „nově rostoucí“ ulici v lokalitě za poliklinikou. Příští rok bychom pokračovali výstavbou nové komunikace v této ulici.

Plánovaná rekonstrukce vodovodu v ulici pod mateřskou a základní školou je Slováckými vodárnami přesunuta do příštího roku. Le-

Jarní výsadba v Bánově

tos ale proběhne oprava vodovodu od ulice Hlavní do Jakubovce. Zde docházelo dříve k velmi častým poruchám, tak bude vodárnami celý tento vodovodní řad zrekonstruován. Domovní přípojky SVaK nehradí, takže je na zvážení každého majitele nemovitosti, zdali se například s firmou, která bude realizovat vodovodní řad, nedohodnout na výměně přípojky. Samozřejmě na své náklady.

Vládní nařízení nyní povolují i kulturní akce s větším počtem návštěvníků. Počítáme tedy s uspořádáním Bánovského leta, které bude o víkendu 23. – 25. 7. 2021. Předchozí neděle bude patřit folklornímu memoriálu pořádaného souborem Hútek. Na 11. září se připravují v Uherském Hradišti Slavnosti vína, na které jsou naše soubory opět zvány. To mi připomíná další 3 podpořené projekty Státním zemědělským intervenčním fondem, jejichž nositelem jsou soubory Hútek, Kohútek a obec Bánov. Předmětem je doplnění krojových součástí jednotlivých souborů včetně Zpěvulí. Obec pořizuje také ženské, mužské i dětské kroje, které bude možné si na slavnostní příležitosti od obce zapůjčit, popřípadě poslouží novým členům souborů, kteří svůj kroj ještě nebudou mít. Vše by mělo být hotovo do konce září.

Těším se tedy až všechny naše krojované, ale i ostatní spoluobčany a přátele uvidím na blížících se akcích. Zvláště se těším na letní kino, na kterém uvidíme film Tichý společník, bohatě obsazený bánovskými herci. Doufám, že nám situace dovolí akce uspořádat a také se z nich ve zdraví vrátit. Do té doby se prosím držte, dodržujte stále hygienická opatření, abychom si všichni mohli léto v Bánově i mimo něj příjemně užít!

Váš starosta Marek Mahdal

Výstavba vodní nádrže u Šumáku

Z jednání zastupitelstva obce Bánov

ze dne 22. 4. 2021

(úplné znění usnesení na www.banov.cz/uredni-deska)

Zastupitelstvo obce schvaluje:

- prodej pozemku p.č. 5549/12 v k.ú. Bánov o výměře 831 m², druh pozemku: ostatní plocha, v k.ú. Bánov, zapsaného na LV č. 10001 vedeném Katastrálním úřadem pro Zlínský kraj, Katastrálním pracoviště Uherský Brod kupující K. M. Kupní cena pozemku bude 1 030 165,- Kč bez DPH. Zřizuje se předkupní právo jako právo věcné ve prospěch obce a zákaz zatížení, obojí blíže specifikované v kupní smlouvě. Zároveň je starosta obce pověřen, aby v ostatním formuloval obsah právního jednání vč. eventuálních podmínek. Záměr prodeje byl zveřejněn na úřední desce obce Bánov od 12.2.2021 do 16.3.2021.
- Nájemní smlouva a smlouva o budoucí smlouvě o zřízení služebnosti mezi Povodím Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, Veveří, 602 00 Brno a Obcí Bánov, Bánov č. 700, 687 54 na stavbu „Mokřadní prvky u Ledského potoka“. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně, a to za jednorázovou náhradu v celkové výši 5 000,- Kč bez DPH.
- paní R. M. do funkce přisedící Okresního soudu v Uherském Hradišti na funkční období 4 let.
- Smlouva o smlouvě budoucí na uzavření nájemní smlouvy mezi K. N. a Obcí Bánov, Bánov 700, 687 54 na pronájem nebytových prostor v budově zdravotního střediska za účelem provozování ordinace gynekologie. Záměr pronájmu byl vyvěšen od 25.2.2021 do 16.3.2021.
- Odpuštění nájemného po dobu uzavření provozoven z důvodu koronavirové epidemie v roce 2021, v provozovnách, jejichž nájemci nemohou vykonávat výdělečnou činnost nebo jejich činnost byla výrazně omezena, což mohou na žádost obce písemně doložit.
- Odkupy pozemků v lokalitě „Nad uličkou“. Celková výměra 323 m². Cena za m² 100,- Kč. Odděleno dle GP č. 1106-64/2020. Odkupované pozemky se nachází pod místní komunikací.

ze dne 17. 6. 2021

(úplné znění usnesení na www.banov.cz/uredni-deska)

Zastupitelstvo obce schvaluje:

- Rozpočtová opatření č. 3/2021
- Účetní závěrku Obce Bánov, zpracovanou k 31.12.2020 za účetní období od 1.1.2020 do 31.12.2020.
- Účetní závěrku MŠ Bánov, zpracovanou k 31.12.2020 za účetní období od 1.1.2020 do 31.12.2020.

Současně schvaluje rozdělení hospodářského výsledku MŠ ve výši 36 035,75 Kč do rezervního fondu.

Účetní závěrku ZŠ Bánov, zpracovanou k 31.12.2020 za účetní období od 1.1.2020 do 31.12.2020.

Současně schvaluje rozdělení hospodářského výsledku ZŠ ve výši 180 209,54 Kč do rezervního fondu.

- Závěrečný účet obce Bánov za rok 2020 a souhlas s celoročním hospodařením bez výhrad na základě předložené zprávy č. 66/2020/EKO.
- Darovací smlouvu mezi Východním Slováckem, Vlčnov č. 124, 687 61, jako dárcem a Obcí Bánov, Bánov č. 700, 687 54, jako obdarovaným, na 1 stavbu dřevěné rozhledny a 3 odpočinková místa tvořená dřevěným stolem s lavicemi a sadu informačních a směrových tabulí v k.ú. Bánov.
- Smlouvu o spolupráci mezi Sdružením místních samospráv České republiky, z.s., Nábřeží 599, Zlín – Prštňe, 760 01 a Obcí Bánov, Bánov č. 700, 687 54 na projekt „Efektivní a moderní komunikace obcí Sdružení místních samospráv ČR“. Obec uhradí příspěvek ve výši 19 808,- Kč.
- Smlouvu o nájmu nebytových prostor v budově zdravotního střediska č. 707, a to v přízemí v levé části uzavřená mezi K. N. a Obcí Bánov, Bánov 700, 687 54. Pronajímaná plocha je 59 m². Nájemné je stanoveno na částku 3 650,- Kč měsíčně. Nájemné se člení na částky: 2 350,- Kč nájem za podlahovou plochu a 1 300,- Kč poskytování služeb spojených s pronájmem. Nájemce bude v místnostech provozovat ordinaci gynekologie. Záměr pronájmu byl vyvěšen od 25.2.2021 do 16.3.2021. Účinnost smlouvy od 1.9.2021.
- Odkup pozemku parc. č. 4350/14 v k.ú. Bánov o výměře 6m². Cena za m² 100,- Kč, cena celkem 600,- Kč, od J. K., odděleného dle GP č. 1106-64/2020.
- Prioritu pro Pozemkový úřad v seznamu společných zařízení pro Komplexní pozemkové úpravy Bánov vyvolané stavbou „Silnice I/50 Bánov – obchvat č. ISPROFIN 3271116272“: polní cesty Pv29, P3, Pv2, Pv66, Pv42, Pv22, VL1 a VL2.
- Smlouvu č. 1/2021 o poskytování služby Motivačního a evidenčního systému pro odpadové hospodářství uzavřenou mezi Obcí Bánov, Bánov č. 700, 687 54 a Ing. Jiří Nevídal, Dlouhá 581, Šitbořice 691 76. Cena za službu je ve výši 3,50 Kč/obyvatel obce/měsíc.
- Bezúročnou půjčku ve výši 154 366,- Kč pro Spolek Hútek, IČ 22864857 Bánov č. 700 na financování projektu „Kroje pro Hůtky z Bánova“. Částka bude obci vrácena po vyplacení dotace z Programu rozvoje venkova SZIF.
- Bezúročnou půjčku ve výši 154 946,- Kč pro Folklorní soubor Kohútek, z.s., IČ 22683691 Bánov č. 700 na financování projektu „Kroje pro Kohůtky“. Částka bude obci vrácena po vyplacení dotace z Programu rozvoje venkova SZIF.

Poděkování OÚ Bánov

Obecní úřad děkuje všem dobrovolníkům,
kteří v rámci celorepublikové akce
Uklid'me Česko sbírali odpadky
v Bánově a blízkém okolí.

Učitelka a folkloristka, která nestárne: paní Heleně je 80!

Kdyby existovala jednotka čínorodosti, mohla by se jmenovat Helena Vystrčilová. Každý, kdo ji kdy potkal, si klade otázku, kde tato dáma bere energii a elán a jak je možné, že prakticky nestárne. Původní profesí je učitelkou dějepisu, ruštiny a němčiny, ale všichni ji znají jako folkloristku: dlouhá léta vedla uherskobrodský soubor Olšava a v Bánově založila hned dva soubory: Kohútek a Zpěvule. Se všemi stále aktivně pracuje, navíc před 5ti lety vytvořila národopisný festival Babí léto a je bánovskou kronikářkou. Letos 1. dubna bylo této neuvěřitelné ženě 80 let. Sešly jsme se, abychom zjistily, kde se rodí síla, která ji pohání, a přestože se dlouhá léta známe, narazily jsme na věci, o nichž jsme neměly ani tušení. Počínaje její maminkou ze Švýcarska, přes možné kořeny v Baskicku, až po celoživotní náklonnost ke Kypru. A řeč byla i o mužích, ženách, lásce a nejbližším člověku....

Narodila jste se ve Starém Hrozenkově, ale vaše maminka strávila převážnou část života ve Švýcarsku. Jak se vlastně dostala na Kopanice?

Maminka se narodila na Žitkové, ale velmi záhy přišla o oba rodiče. Složitou cestou se dostala k jedné bohaté rodině do Trenčína a skrze ni potom do švýcarského Lausanne a Curychu. Její životní příběh by vydal na knížku, ale když to zkrátím: maminka strávila ve Švýcarsku dětství a celé mládí, plynule mluvila francouzsky, německy a italsky, vlastní píli se vypracovala a když byla její kariéra na vrcholu, rozhodla se jet podívat do svého rodného kraje. A tam potkala mého tatínka Štěpána a byla z toho obrovská láska. Bohužel do toho začala 2. světová válka a nebylo možné se vrátit zpátky do Švýcarska. Moji rodiče se vzali a čekali na povolení k vycestování, ale ukázalo se, že je v nedohlednu. V roce 1941 jsem se narodila já. A jak víme, válka trvala až do roku 1945, v roce 1946 vyhráli volby komunisté a pak už se nedalo vycestovat vůbec. Mamince byl u nás po roce 1946 její „švýcarský původ“ velkou přítěží a nebudu raději popisovat, jak s ní zacházeli. Ale byla to nesmírně statečná a silná žena a dodneška je mým obrovským vzorem.

Jak v tak složité době vypadalo vaše dětství? Kdo vlastně inicioval vaši lásku k folklóru?

Asi oba rodiče, i když každý jinak. Maminka i tatínek se mi snažili vytvořit láskyplné a harmonické prostředí, přestože byla obrovská bída a žili velmi skromně. Tatínek hrával na mandolínu a občas k nám přišli jeho kamarádi s dalšími hudebními nástroji, ale neměli žádnou oficiální kapelu, prostě hráli jen tak. Maminka mě učila německy a francouzsky a zpívala mi písničky, které znala ze Švýcarska, ale pořád si vzpomínala i na ty z Kopanic, které kdysi slyšávala. Potom mi koupili malé housle a učila jsem se hrát. Takže základy položili oba. Definitivní lásku k folklóru jsem pak v sobě „objevila“ v letech dospívání a pak na studiích v Kroměříži a na pedagogické fakultě v Olomouci. Ale možná, že za ni mohou i dávné kořeny, které jsou ještě starší, než ty z Kopanic.

Ještě starší folklorní kořeny? Jak to myslíte?

Je to celkem zvláštní a trochu bizarní historka, ale jednou jsme se souborem Olšava vyjeli na festival do severního Španělska. Až na místě jsme zjistili, že nejsme ve Španělsku, ale v Baskicku. Přijeli jsme do města Jaca a já jsem si tam připadala jako doma. Všechno mi připadalo důvěrně známé, poznávala jsem kostely, místa kolem nich... Byl to zvláštní pocit, ale nevěnovala jsem mu pozornost. Až po letech si dcera Markéta nechala udělat mitochondriální testy DNA, aby zjistila, odkud geneticky pocházejí její předkové v mateřské linii a zjistila, že z Baskicka. Baskové se během stěhování národů dostali až do východní Evropy, na naše území, a věnovali se umění a uměleckým řemeslům. Dcera tvrdí, že vypadám přesně jako baskická žena, takže je možné, že za mou lásku k folklóru mohou moji dávní baskičtí předkové. A samozřejmě Olšava, díky níž jsem na to přišla. (smích)

Když už jste zmínila Olšavu - jak jste se dostala do uherskobrodského souboru?

Za to mohl kolega v mém prvním působišti, v Nivnici, na kterou nesmírně ráda vzpomínám. Tam jsem nastoupila jako mladá učitelka a potkala ve sboru lidi podobného zaměření. Měli rádi lite-

raturu, poezii, hudbu, pořádali jsme literární večírky, hráli divadlo... Mé záliby ve zpěvu si všiml kolega-učitel a zároveň tehdejší primáš Olšavy Miroslav Procházka. A ten mě do Olšavy „zlanářil“. Tehdy mě ani ve snu nenapadlo, že se mé působení v tomto souboru protáhne na čtvrtstoletí.

A co způsobilo váš přesun do Bánova?

V Olšavě jsem potkala charismatického Bánovjana Františka „Mikšu“ Vystrčila, takže jednoznačně láska. Bánov a bánovská škola se mi pak staly druhým domovem a ačkoliv jsem neměla nejmenší ambici zakládat nějaký soubor, tehdejší ředitel Miroslav Guryča mi to dal za úkol. Obrovský kus práce tehdy odvedli velmi muzikální žáci 7. tříd a pomohli mi i kolegové, kteří oprášili své hudební nástroje a vytvořili muziku: Jiří Mihal vzal basu, Ladislav Kocman housle a Jaroslav Baný klarinet. K nim se přidali tehdejší žáci Petr Švehlík a Vratislav Úšela, občas vypomohli manželé Chovancovi nebo muzikanti ze spřáteleného Světlovanu. První úspěchy souboru Kohútek byly neuvěřitelné a byly dány hlavně obrovským elánem a chutí zpívat a tancovat. Každá generace pak byla jiná, ale věřím, že v každém členovi Kohútku zůstaly vzpomínky na všechno, co jsme společně dokázali, a že to všem otevřelo cestu k folklóru. A jsem nesmírně ráda, že se činnost Kohútku díky nejsilnější generaci v roce 2003 po zájezdu na Sardinii obnovila a vznikl „nový“ Kohútek; stejně jako se z členů někdejší Olšavy stala dnešní Oldšava. A skvělé je, že Kohútku už bude brzy 50 a je stále v plné síle.

Vy jste ale před 10ti lety založila i Zpěvule. Jak vznikla myšlenka na ryze ženský soubor?

Zpěvule se zrodily na zájezdech Klubu seniorů. V autobuse se hodně zpívalo a řekly jsme si, že by nebylo od věci založit skupinu, v níž by se scházela „odrostlejší zpěvná děvčata“. A tak se také stalo a Zpěvule fungují už 10 let, mají za sebou řadu vystoupení a také založení festivalu Babí léto. Ten se letos koná 25. září a bude to už 5. ročník, a Zpěvule budou slavit 10 let, tak jste srdečně zváni!

Které osobnosti tuzemského folklóru vás nejvíc ovlivnily? Dokázala byste vybrat třeba tři pro vás nejdůležitější?

Děvčata, mně je 80, mě už neovlivňuje nikdo! (smích) Ale když se ptáte, vyberu ty, které mám nejraději: z mužů z Čech Jaroslava Krčka za jeho fascinující muzikálnost a práci s historickými prameny, z našeho regionu jeho následovníka Juru Pavlicu za to, že překlenul most mezi folklórem a dalšími žánry. Z žen jmenuji ty, které léta znám a pořád mě baví a oslovují: z Čech Věra Příkazská a od nás Vlasta Grycová.

Dokážete si kromě folklóru najít čas ještě na další koničky?

Těch je spousta, bohužel den má pořád jen 24 hodin... Miluji divadlo a výtvarné umění, jsem navíc velká fanyнка České filharmonie, pravidelně chodím na koncerty do Rudolfiny a je to nesmírně oblažující zážitek. Dřív jsem ráda cestovala a díky folklóru poznala obrovský kus světa, například ostrov Kypr, kam se vždy ráda vracím a kde mám ve městě Paphos stejně silně povědomý pocit, jako v Baskicku. Fascinuje mě stará ruská kultura a zbožnuji Petrohrad. Uklidnění a potěšení ale teď nacházím hlavně v práci na zahradě, s květinami, a také se zvířaty. Dříve jsem chovala psy, teď zachraňuji kočky, postupně se jich ke mně různými cestami dostalo pět.

Máte nějaké nesplněné přání?

Nesplněné přání? Dožila jsem se požeňnaného věku a přestože snů má člověk spousta, zkušenost mě naučila brát život se skromností a pokorou, radovat z maličkostí a nikomu nezávidět. Fyzických sil sice ubývá a člověk už nezvládá všechno, co by chtěl, ale snažím se nezpohodlnět. Navíc mi dcera Markéta, můj nejbližší člověk a přítel, pořád připravuje nějaká překvapení a zážitky, takže ani zpohodlnět nemůžu. Když to všechno shrnu, nezbyvá mi, než říci: Živote, díky!

A my děkujeme vám - za všechno, co jste pro Bánov dělala a děláte. A hodně zdraví do 100 let!

Andrea Koníčková a Hana Zálešáková

Hoštáčan z horního konca

Prof. Ing. Miroslav Píška, CSc. Bánovský rodák, patriot, který nezapomněl na bánovské nářečí a vždy se k naší obci hrdě hlásí a rád se sem vrací. Kouzelné dětství strávil v Hoštákách, kde s ostatními dětmi, co rovněž nechodily do školky, prožil nejen řadu dobrodružství, ale i podstatě týmových prací – od sběru padaných jablek, makovic, chození na brigády až po hraní divadla.

Stejně rád navštíví Slovácké strojírný, kde se vyučil univerzálním obráběčem kovů. Je autorem mnoha patentů, vynálezů, odborných článků, publikací u nás i v zahraničí. Přes 35 let působí na VUT Brno, fakultě strojírního inženýrství. Spolupracuje s řadou vysokých škol v zahraničí – předně ve Francii, Velké Británii, Švédsku, Dánsku, Německu, Itálii a Švýcarsku.

Za redakci BZ: Můžete na úvod našim čtenářům přiblížit, v čem přesně spočívá Vaše práce?

MP: Ta práce je poměrně pestrá a spočívá ve výzkumu, výuce a spolupráci s firmami. Obecně zde platí – jak jsem se naučil v Sheffieldu – Rervm Cognoscore Cavsas. Hledám příčiny problémů, jejich řešení a snažím se to naučit další studenty a spolupracovníky.

Za redakci BZ: Letos v březnu jste již podruhé obdržel cenu Wernera von Siemens. Jako vedoucí diplomové práce jste získal ocenění z 263 hodnocených prací. Gratulujeme. Mohl byste naše čtenáře seznámit s touto cenou, v níž čes-

ký Siemens oceňuje nejlepší studenty, pedagogy a mladé vědce, kteří mají talent, skvělé nápady a jsou odvážní?

MP: Děkuji. Ta Cena je prestižní, protože jsme ji vyhráli v nejsilněji obsazené kategorii a našimi spolu-soutěžícími byli třeba kolegové z Karlovy univerzity v Praze či Masarykovy univerzity v Brně. Vlastní předmět této práce je jen vrchol ledovce, započaté poblíž Sherwoodských lesů v Yorkshire. Snažíme se o novou léčbu kloubů a nemocí kosterního systému, která by měla začínat monitorováním zdravotního stavu, chůze a pohybu již ve zdravém stavu člověka. S přibývajícimi lety a problémy by se mohla nabízet adekvátní léčba, rehabilitace. A pokud by to nezabralo, pak teprve by přicházela na řadu operace a zhotovení nového kloubu. V našem případě - přesně na míru, z odolného materiálu, ale s měkkým odpružením. Rehabilitace by mohla být velmi krátká, protože tělu by se vrátilo jen to, co se v průběhu let ztratilo, opotřebilo nebo se to přírodě třeba tak trochu nepovedlo. Není to o odvaze, je to o zodpovědnosti, ale je to na hranici současných technických možností.

Za redakci BZ: Bánovská devítiletka měla vždy vysokou úroveň, následovalo Vaše studium i praxe ve Slováckých strojírnách v Uh. Brodě. Už tam jste býval vyhodnocován mezi nejlepšími uční a studenty. Jak hodnotíte právě spojení studia s praxí, kam vedly Vaše další kroky po maturitě?

MP: Bánovská škola měla štěstí na vynikající učitele, z jejich práce žiji dodnes – Ladislav Kocman, Zdena Vojáčková, Miroslav Guryča – to byli giganti, kteří by mohli učit na vyšších školách, než základní. Učiliště – vynikající učitelé a praktici - Josef Martinák, Josef Janků, Jana Měchurová, Jakub Zajíc; fabrika – třeba František Kopřiva na nové hale na NC strojích. Ti mě učili stejně jako doma nebo u rodiny Pavlíčků – „Musíš umět hlavou i rukama“.

Na vysoké škole jsem měl obrovské štěstí na učitele, učili dívat se na svět úplně jinak, než jsem byl zvyklý a doslova mě zasvětili do

Foto: Z předávání Ceny Wernera von Siemens 2020. Zdroj: Archiv Siemens.

tajemství zkoumání materiálů, technologií a výpočtů – především Luděk Ptáček, Přemysl Janíček. Dále to byl třeba fenomenální František Knoflíček, který nás naučil vidět v rovnicích plochy, vše zpracovat početně, představit si graficky a bez počítače, to využijete dodnes.

Za redakci BZ: Vy sám jste studoval v době, kdy byla povinná ruština. Studium dalších jazyků bylo jen dobrovolnou formou. Dnes přednášíte a píšete odbornou literaturu v angličtině, francouzštině. Vaši absolventi jsou uznávanými odborníky ve světě, mnozí absolvovali studium ve francouzském Cluny, dánském Lyngby či italské Padově. V současné době je situace s možnostmi vzdělávání po jazykové stránce poněkud odlišná od Vašich školních let. Jak moc je pravdy na okřídleném "Kolik řečí umíš, tolikrát jsi člověk?"

MP: To je přece cesta k srdci člověka. Znáte-li jejich jazyk a historii jejich země, jste jejich přítelem, berou Vás úplně jinak, jste tak trochu jejich. Pomohl jsem do zahraničí řadě studentů, pracuji tam, mnozí tam mají již rodiny, ale pořád se hlásí, jsme v kontaktu. Je přece úžasné si v Burgundsku zazpívat se studenty a česko-francouzskou rodinou Pratlů „Za Bánovem“. Strýc Alois v Anglii znal 10 jazyků, špičkovali jsme se.

Za redakci BZ: - Z výsledků Vaší práce je vidět, že jak výuka, tak výzkumná činnost, Vás baví. Je jistě hodně náročná na čas. Loňský a letošní covid přibrzdil Vaše obvyklé služební cestování po celém světě. Co Vaše zájmy a koníčky, pokud na ně vůbec zbývá čas?

To je pravda, dobrodružství poznání je návykové. Ale krásné je pozorovat, jak se řeší podobné problémy u nás, v celé Evropě, Americe či Číně, to je jedno. A že ten svět je malý a lidé jsou si velmi podobní. Život mi dopřál projít si stejná místa jako Karel IV.,

Jan Hus či Jan Ámos Komenský, aniž bych to plánoval. A tak vím, co se asi líbilo Karlu IV. v Burgundsku, ale taky dodnes můžete cítit děsivou atmosféru v Kostnici, když jdete stejnou cestou Jana Husa před popravou a před očima Vám běží český film o jeho osudu. Musíme si vážit těchto osobností, zvláště pilířů naší kultury a státnosti, jejich charakterů. A je přece hezké se projít po Saint Germain v Paříži jako Karel IV., a v kavárně Flora se potkat třeba s Jeanem-Paulem Belmondem, ne? A přitom neplatit lístek panu Švachovi v pokladně místního kinosálu s jeho pověstným doutníkem...

Za redakci BZ: Vaše záliby, koníčky?

Těch je řada, ale není na ně mnoho času. Jako správný Bánovjan mám velkou zahradu, takže dělám vlastní slivovici (i 56%), udím v udírně (ale digitální) a dělám klobásky, paštiky, mošty a likéry (bydleli jsme vlastně vedle lihovaru Mahdal). Celoroční otužování ve venkovním bazénu je samozřejmostí, stejně jako řada procházek po lese na Vysočině. Když prší, čtu, dělám vitráže, pracuji se dřevem, stavím si mašinky, abych si ulehčil práci. Od přírody jsem líný, to je jasné, to může manželka z Uličky potvrdit.

Za redakci BZ: Vaše motto?

Bylo by jich hodně, ale třeba to od Františka Saleského: Il faut fleurir là où nous sommes planté. „Musíme vzkvétat tam, kde jsme zasazeni“.

Za redakci BZ: Děkuje za rozhovor a ať patentové řízení doběhne co nejdříve, aby právě ten náš kloub byl nejlepší na světě.

MP: Děkuji a doufám, že ho nikdo z krajanů radši nebude potřebovat.

Andrea Koníčková

Uctění památky padlých vojáků a bánovských občanů

Letos jsme oslavili 76. výročí osvobození obce Bánov rumunskou armádou.

Letos jsme oslavili 76. výročí osvobození obce Bánov rumunskou armádou. Již druhý rok se nemůžeme setkat u pomníků ve větším počtu, proto jsme letos opět jenom s místostarostou položili věnce na uctění památky padlých vojáků a bánovských občanů. Jsme v kontaktu i s velvyslanectvím Rumunska v ČR, jehož zástupci náš pietní akt každoročně poctí svojí návštěvou. Obci Bánov vzkazují jejich pozdravy a pokládáme také věnec za Rumunsko.

Marek Mahdal

Jaro v mateřské škole

V roce 1091 byl pro kronikáře Kosmu Bánov pouze „místo uprostřed lesů blízko hradu Trenčína“. Jedna z verzí Kosmovy kroniky se nachází v rozměrné knize zvané „Codex gigas“ nebo podle celostránkového vyobrazení ďábla zvané též jako Ďáblova bible.

I přes dubnové aprílové počasí jsme měli možnost konečně oživit náš nový vyvýšený záhonek, vyrobený z palet. Děti nasyvaly do jednotlivých truhlíků a záhonků zeminu a pak se už sázely bylinky jako např. máta, meduňka, pažitka, levandule, jitrocel atd. Chtěli jsme vyzkoušet i nějakou zeleninu, tak jsme vybrali k radosti dětí hrášek, dále pak cibulku a petrželku. Po posledních mrazících

jsme ještě dosázeli jahody, na které se taktéž všichni nejvíc těší. V teplých dnech chodí děti zalévat a pozorují, jak co roste. Snad i něco sklídíme, je to tento rok poprvé, tak jsme zvědaví. K jaru patří i květiny, proto jsme se s děvčátky vrhly na pletení věnečků z pampelišek. U bánovského potoka jich rostlo dostatek, strávili jsme tam příjemné dopoledne a viděli spoustu zajímavých věcí. Pozorovali jsme pomocí lup hmyz v trávě a navštívili jsme zahradu s prázdnými včelími úly, kde jsme si vše pozorně prohlédli. Každý rok slavíme Den Země tím, že uklízíme školní zahradu po zimě a třídíme odpadky. V květnu jsme si ozdobili mašličkami „máj“, letos pouze větvičku a děti si užily čarodějnický rej s diskotékou.

Velkou radost jsme měli, když mohly v květnu nastoupit všechny děti a školka zase ožila jejich smíchem.

Kolektiv MŠ Bánov

Farnost sv. Martina v Bánově

Letošní jaro bylo v kostele a farnosti sv. Martina hodně podobné tomu loňskému. Velikonoční bohoslužby proběhly v omezeném režimu, mohlo se jich zúčastnit jen malé množství věřících a většina byla odkázána na přenos online. Platil také zákaz společného zpěvu.

K výraznému rozvolnění došlo v posledním dubnovém týdnu a pro účast na bohoslužbách byly stanoveny tři podmínky: 1. použití respirátoru, 2. rozestupy alespoň 2 metry (mimo členů jedné domácnosti), 3. dezinfekce rukou. Tj. bylo zrušeno omezení počtu účastníků bohoslužby a také se při bohoslužbách opět může společně zpívat.

Posvěcení kostela sv. Martina

V neděli 18. 7. 2021 si připomeneme výročí posvěcení kostela sv. Martina. Stalo se tak 17. 7. 1743 a světitel byl olomoucký biskup Jakub Ernest, kníže z Liechtensteina. Slavnostní bohoslužba začne v 10:30 hod. a bude ji slavit P. Radim Kuchař, kaplan Stojanova gymnázia na Velehradě. Odpoledne se těšíme na Memoriál Zdeňka Zálešáka, který připravuje soubor Hútek.

Soubor Hútek v době uvolňování

Téměř po roce jsme se vrátili do normálního režimu zkoušek. A také začal čas plánování co dál. Jak se bude vyvíjet situace s kovidem, co bude povoleno, co se uvolní, jaké akce plánovat.

Začali jsme se scházet na pálenici a pokoušet se dostat se do formy. Pochopitelně, že zpívat každý umí, ale ujednotit frázování a nástupy, dá ještě dosti práce, aby sbor opět zpíval, jak se má. Je poznat ten dlouhý čas bez zkoušek. Přesto je každý rád, že si může v souboru opět po chuti zazpívat a že se můžou dál plánovat akce.

Pan starosta nám nahlásil plánovaný průběh Bánovského leta. Letos je rozděleno na dva termíny. Na náš soubor připadla folklorní část, která se uskuteční v neděli 18. července. Další víkend bude Bánovské leto pokračovat.

V tomto termínu plánujeme Memoriál Zdeňka Zálešáka a oslavu 278. výročí posvěcení bánovského kostela.

Rok sv. Ludmily 2021

Na letošní rok připadá 1100 let od úmrtí sv. Ludmily. Při té příležitosti je na mnoha místech v naší zemi naplánován kulturní a duchovní program, který zaštiťuje spolek „Svatá Ludmila 1100 let“. Více informací lze najít na stránkách <https://www.svatoludmila.cz/>

V Suché Lozi je pravděpodobně jediný katolický kostel sv. Ludmily na Moravě, a tak by se farnost Bánov také ráda zapojila do oslav tohoto výročí. Bude samozřejmě záležet na epidemiologické situaci v naší zemi. V tuto chvíli je mimo jiné naplánováno zapůjčení výstavy „Kněžna svatá Ludmila“ (říjen–listopad). Na jaře proběhlo „virtuální putování za sv. Ludmilou na Tetín, které se nakonec protáhlo až do francouzského Tours, kde působil sv. Martin. Společnými silami jsme našlapali bezmála 1.600 km. Podrobnosti a také případný další program budou upřesněny.

Důležitá data pro kostel sv. Ludmily v Suché Lozi jsou neděle 22. srpna 2021, kdy si připomínáme výročí posvěcení (22. srpna 1999) a neděle 19. září 2021, kdy budeme slavit patrocinium, tj. titulární slavnost sv. Ludmily. Kostel sv. Ludmily v Suché Lozi lze navštívit denně v době 8–18 hod. kdy je otevřena předsíň kostela. Bohoslužby bývají v úterý v 6:45 hod., ve čtvrtek v 18:30 (letní čas), nebo 17:30 (zimní čas) a v neděli v 7:30 hod.

Misie ve farnosti Bánov

Pokud to situaci dovolí, proběhnou ve dnech 15. – 24. října 2021 ve farnosti Bánov, tj. v Bánově, Suché Lozi a v Bystřici pod Lopeníkem Lidové misie. Přípravují je pro nás přátelé z Misijní společnosti sv. Vincence de Paul, která působí v Lošticích. Podrobnosti budou ještě upřesněny.

P. Jiří Putala, farář

Shodli jsme se na tom, že po roce nečinnosti, oslovíme všechny stávající bánovské folklorní soubory, pozveme je na tuto akci. Zatím naši nabídku Zpěvule, Kohútek i Mikrokohútek přijaly a pokud se nestane něco nepředvídaného, tak na akci vystoupí. Rozsah a pořadí budeme ještě spolu projednávat.

Oživením bude vystoupení Mužského sboru z Mikulčic, který jsme pozvali. Ti nás nasměrují svým zpěvem do kraje Fanoša Mikuleckého s jeho písničkama.

Celá nedělní událost začne slavnostní dopolední Svatou mší za účasti krojovaných.

Bylo by velmi pěkné, kdyby účast lidí v kroji byla co největší. Je léto a každý neparáděný kroj v tomto čase vypadá krásně. Jelikož máme hody v zimním období, tam kroj tak nevyunikne.

Ještě zbývá upřesnit některé organizační věci, ale na to zbývá ještě dost času.

Tak musíme věřit a doufat, že se situace ustálí a že se akce podaří uskutečnit. Bohužel nevíme co se do té doby změní a zda bude uvolnění trvalé a bude normální „předkovidový“ život.

Nezbývá než si to přát.

Za Hútek Oldřich Havel

Částečný opis z kroniky Bánova – rok 1961

Kronikářem byl místní učitel Josef Tylich.

V roce 1961 jsme byli svědky několika významných událostí, které obrátily zraky celého světa k Sovětskému svazu:

Dne 12. dubna vypustil Sovětský svaz na oběžnou dráhu kolem země kosmickou loď Vostok 1, která nesla na palubě poprvé v dějinách lidstva člověka. Byl to pilot kosmonaut major Jurij Gagarin. Loď i s pilotem se vrátila neporušena k zemi. Major Gagarin se stal rázem svou odvahou a statečností slavným po celém světě.

Dne 7. srpna byla Sovětským svazem vyslána na oběžnou dráhu druhá kosmická loď Vostok 2, řízená kosmonautem majorem Gernanovičem Titovem. Oblétla sedmkrát kolem země během 25,18 hodin a urazila přes 700.000 km. Rovněž tato loď se vrátila bez nehody k zemi.

Projekt koupaliště

Nejdůležitějším usnesením MMV bylo vybudovat v akci „Z“ koupaliště, a to nákladem 360.000 Kčs. Projekt vypracovali bratři Ing. Rostislav a Zdeněk Švehlíkovi a František Beníček, zaměstnanec Zemědělského plánovacího ústavu v Uh. Hradišti.

Předání služeb místního hospodářství

Dalším důležitým rozhodnutím MMV bylo předání služeb místního hospodářství Komunálními službám města Uh. Brodu. Jedná se o holičství, dámské kadeřnictví, pánské a dámské krejčovství, malířství, natěračství a autostrojírnoství. Předání nastalo dnem 1. ledna 1962.

Dámské kadeřnictví bylo otevřeno v květnu v bývalé opravně „Obnovy“, která byla umístěna v domě č. 124 v místnosti bývalé kanceláře veterinářů.

Celoroční rozpočet MMV na rok 1961 činil 625.100 Kčs. Vlastní výdaje MMV a jeho zařízení plánovány 556.800 Kčs. Odvod do vyššího rozpočtu 68.000 Kčs. Plánované příjmy byly splněny jen na 95,5%.

Komorový odstřel na Hradě

Místní národní výbor v dobrém úmyslu opatřit dostatek kamene na opravu místních cest zadal Povltavskému průmyslu kamene, n.p., záv. 6, Destrukce Brno, komorový odstřel skály na Hradě. Tento čin vzbudil dosti rozruchu v obci, zvláště u občanů, kteří bydlí v blízkosti Hradu.

Po pokusném odstřelu, provedeném dne 30.11. 1960, při kterém byly prověřeny seismické účinky v okolí Hradu, bylo přikročeno k prorážení štoly ve skále podle projektu ing. Vojty. Avšak tento projekt bylo nutno z nařízení Ústavu stavební geologie n.p. – geologický průzkum Praha, zrušit a udělat nový štolovací systém v etaži. Tento ústav také stanovil meznou nálož 320 kg rozdělenou do 4 komor.

Odstřel byl stanoven na 10. hodinu dne 23. března 1961. Byla učiněná důkladná bezpečnostní opatření. Okna v okolí Hradu musela být pootvírána, obyvatelé museli opustit obydlí. Všichni s napětím očekávali výbuch. I žáci ve škole, která je v bezpečné vzdálenosti

od místa odstřelu, s napětím pozorovali ručičky hodin.

Avšak očekávaný výbuch se neozval. Nepříznivým geologickým složením skály bylo způsobeno, že účinek vypočtené nálože nebyl takový, jak se předpokládalo. Mělo být docíleno 7.000 tun rozpojené horniny, zatím však byla hornina jen rozrušena a jen nepatrná část se zřítla z etaže.

Firma měla provést ještě odstřel v komorách vybudovaných v patě skály. K tomuto odstřelu však nedošlo, jistě k radosti členů MMV i podniku, kteří si uvědomili celou odpovědnost, jakou na sebe vzali povolením odstřelu uprostřed obce.

Na podkladě předložených dokladů proplatil MMV na komorový odstřel částku 21.950 Kčs. Tato částka byla vyfakturována podnikateli k úhradě. Podnik ji skutečně uhradil, a tím byla celá akce skončena.

Sčítání lidu a bytů

Ve dnech 1. – 10. března bylo provedeno celostátní sčítání lidu, domů a bytů dle stavu dne 1. března 1961. Za tím účelem byla obec rozdělena na 3 sčítací obvody.

Výsledky sčítání:

1. Budovy trvale obyvatelné podle druhu:

- 317 rodinných domů
- 180 zemědělských usedlostí
- 6 bytových domů
- 2 neobytné budovy

2. Budovy podle počtu trvale obydlených bytů:

- 476 s 1 bytem
- 21 se 2 byty
- 3 s 3 byty
- 2 se 4 byty.

3. Byty podle počtu obytných místností:

- 14 pouze 1 obytná kuchyně
- 213 s 1 obytnou místností a kuchyní
- 191 se 2 obytnými místnostmi a kuchyní
- 28 se 4 obytnými místnostmi a kuchyní
- 7 s 5 obytnými místnostmi a kuchyní

Výměna kaplana

V době sčítání lidu byl z Bánova odvolán z disciplinárních důvodů kaplan Josef Váňa. V předvečer jeho odjezdu došlo ke sročení žen před místním národním výborem organizovanému několika aktivistkami. Když jim však byly vysvětleny důvody odvolání, rozešly se, avšak znovu se sešly v den kaplanova odjezdu před farou, aby se s ním rozloučily. V Bánově byl ustanoven nový kaplan.

Muže a nakonec i ženy více zajímala cvičná vojenská letadla, která startovala z provizorního letiště na močírě.

Dechová hudba

Hned na začátku roku si členové dechového souboru dali závazek, že zvýší svou hudební kvalifikaci a zařadí nové a nově instrumentované skladby do nového repertoáru. Soubor byl zařazen mezi

soubory, které mají nad 30% klasifikace, a mohl se proto zúčastnit proměnných koncertů. Po těchto koncertech byla kvalifikace souboru opět zvýšena. Byl zařazen mezi pět nejlepších souborů, které postoupily do nejvyšší formy soutěže tj. Festivalu dechových hudeb. Zde měl soubor určeny skladby pátého stupně obtížnosti. Přes všechny překážky, které měl soubor při nacvičování a přes přísné bodování komise, byl soubor zařazen na čtvrté místo mezi 52 dechovými soubory okresu.

Je to jistě velmi dobrá odměna všem členům souboru za jejich obětavou práci a lásku k hudbě.

Z dějin Bánova.

Persekuce obyvatelstva za 1. světové války

Zaznamenávám tu vyprávění přímého účastníka „zeleného kádru“, Josefa Chovance z č.22., jak jsem je zachytil, když jsem byl o to požádán odborem pro školství a kulturu rady okresního národního výboru.

Objektivnost a pravdivost vyprávění jsem si ověřil u jiných dosud žijících účastníků bánovského „zeleného kádru“.

Jisté je, že v málokteré obci na Moravském Slovácku se projevil takový odpor k boji za císaře pána jako v Bánově. Vždyť jen v roce 1917 zběhlo a po půdách a stodolách se ukrývalo 92 vojáků. Během první světové války zběhlo přes 200 vojáků. Nelze tu samozřejmě psát o každém z nich. Proto žádám všechny, kteří budou tyto paměti číst, za prominutí, že uvádím jmény jen vedoucí osoby „zeleného kádru“. Ti ostatní jsou zahrnuti v tom počtu 200 uvědomělých, boj za cizí zájmy odmítajících bánovských občanů.

Josef Chovanec vypravuje :

Bánovský „zelený kádr“ měl svůj štáb. Jeho velitelem byl Alexander Kubiš, jeho členy Leander Polanský, František Bublík, Antonín Píška, Josef Chovanec a Josef Mahdal. Štáb se scházel ve staré hospodě, zvané „židovna“, na místě pozdějšího hostince u Úšelů, kde byl hostinským František Beníček. Ten podával dezertérům zprávy o tom, co se děje v Bánově.

Téměř celý rok se skrývali příslušníci „zeleného kádru“ ve stodolách a v bánovském háji. Vycházeli jen večer v ženských šatech. Nivnickým četníkům (v Bánově tehdy četníci nebyli), kteří byli podporováni tehdejší starostou Polanským, se nepodařilo žádného chytit. Až v červnu 1918, tedy v době, kdy pád rakouské monarchie už byl jistý, přišla pohroma.

Do Bánova bylo vysláno 40 četníků, kterým se podařilo pochytat 32 mužů „zeleného kádru“. Ze štábu byl chycen právě jen Josef Chovanec. Všichni byli odvezeni do trestnice v Uh. Hradišti a odtud byli transportováni na Špilberk. Josefu Chovancovi se podařilo ve Šlapanicích vyskočit z vlaku a uprchnout. Vrátil se do Bánova a navázal znovu spojení s předáky „zeleného kádru“.

Po této razii byli dezertéři ještě opatrnější. Leander Polanský rozdál všem pistole a náboje.

Asi za 14 dní dostali zprávu, že se k Bánovu zase blíží silná četnická hlídka. Rozhodli se, že se budou bránit se zbraní v ruce. K srážce došlo v Hoštákách. Když četnická hlídka vystřelila, dal i velitel „zeleného kádru“ povel k palbě. Střílelo se z obou stran jako na frontě. V celém Bánově nastalo zděšení. Jeden z četníků padl. Dezertér Leander Polanský byl zraněn do kolena. Doplazil se ke své milence Jančářové, kde mu kamarádi vyndali nožem kulku z kolena. Strašná operace!

Četníci byli v přesile a dezertéři uprchli bez svého vůdce do bánovského háje. Nastala prohlídka obydlí. Bylo jisté, že četníci navštíví i Jančářovou, kde byl ukryt velitel Leander Polanský. Proto se doplazil zadem k sousedům a odtud polem, přemáhaje železnou vůli strašné bolesti a mdlobu, se doplazil mezi obilím až pod hráz blíže šumického kopce. Tam mu sestra nosila jídlo. Četníci to vyslídili a Leandera dopadli. Byl svázan a pro postrach nošen na nosítkách Bánovem. Večer byl eskortován do Brna.

Četník, který padl při přestřelce, měl v bánovském kostele posmrtné „zdvaky“.

Dezertéři ukrytí v bánovském háji dostali zprávu, že Bánov obsadila maďarská kompanie. Radili se, co počít. Jedni dávali návrh, aby se vrátili ke svým posádkám, jiní radili vytrvat. Tito byli v menšině. Byli to: Alexander Kubiš, František Bublík a Josef Chovanec. Ostatní se rozešli. Zbraně a střelivo ukryl bratr Alexandra Kubiše do trávníku pod „horou“.

V Bánově bylo vyhlášeno stanné právo. Nikdo neměl bez propustky opustit Bánov. Matka Františka Bublíka byla svázána, ztýrána a odvedena v poutech do místní školy. Bylo jí vyhrožováno, že bude tak dlouho bita, dokud nedopadnou jejího syna. Byl tak ztýrán, že prozradil, kde bratr Alexandra Kubiše ukryl zbraně. Pak byl eskortován do Vídně.

Bratr Alexandra Kubiše byl hnán četníky až na místo, kde ukryl zbraně. Cestou byl bezohledně mlácen kolbami pušek. Po půl roce následkem zranění zemřel.

Otec dezertéra Josefa Mahdala četníci vodili svázaného po Bánově a cestou ho bili, aby prozradil, kde se jeho syn zdržuje. Nemohl to prozradit, protože nevěděl. Za krátký čas zemřel.

Z celého „zeleného kádru“ zůstali už jen Alexander Kubiš a Josef Chovanec. Nakonec se i ti rozhodli, že se vrátí ke svým vojenským útvarům. Po dva dny se ještě zdržovali ve mlýně „pod horou“, kde v ženských šatech sekli obilí, pak se rozešli.

Josef Chovanec se vrátil v noci domů, aby si oblékl vojenský stejnokroj a nabral jídla, a odebral se polem na nádraží v Šumicích. V Brně byl chycen policií, a poněvadž neměl dokladů, byl uvězněn. Příštího dne byl eskortován na Špilberk (v eskortě byl i voják Jan Kočica z Bánova). Po třech dnech tam byl eskortován i Alexander Kubiš.

Při vyšetřování jim byl ukázán provaz, na kterém se prý ve vězení oběsil Leander Polanský.

Po několika dnech přišli na Špilberk dva četníci z Nivnice (Mrkývka a Hájek) a odvedli Kubiše a Chovance na četnickou stanici do Uh. Brodu.

Tam je očekávalo 14 četníků. Od každého z nich dostali spoutaní 2 pořádné facky. Kubiše vláčili za vlasy po zemi, až vykřikl: „Já jsem zabil toho četníka. Moji kamarádi jsou nevinní!“

Pak byli odvezeni do Bánova a znovu vyšetřováni. I zde tvrdil Kubiš, že zabil četníka sám. Chtěl chránit své kamarády, i když mu hrozila smrt.

O půlnoci byli oba eskortováni do vídeňské trestnice.

Tam je zastihl převrat.

Všichni žijící účastníci „zeleného kádru“ se shodují v tom, že mnoho zavínil tehdejší starosta Polanský, který četníkům udával jejich úkryty.

Bánov na mapách v době „od Serényi k Serényi“

V roce 1091 byl pro kronikáře Kosmu Bánov pouze „místo uprostřed lesů blízko hradu Trenčina“. Jedna z verzí Kosmovy kroniky se nachází v rozměrné knize zvané „Codex gigas“ nebo podle celostránkového vyobrazení d'ábla zvané též jako *Đáblova bible*.

Tento kodex se stal kořistí švédských vojsk po dobytí Pražského hradu 16. července 1648 (podle juliánského kalendáře používaného tehdy ve Švédsku), jinak 26. července 1648 (podle gregoriánského kalendáře používaného ve střední Evropě) a byl převezen do Švédského království. Do kodexu jistě nahlédla, jak švédská královna Kristina, tak kancléř království Axel Gustafsson Oxenstierna. Možná nahlédli na 299. stránku, vpravo na 6. řádek odspodu, kde je latinsky uvedena ona Kosmova zmínka o Bánově. Olomoucký biskup Jan Dubravius ve své „*Historii království českého*“ vydané v roce 1552 Kosmovu informaci o Bánovu zpřesňuje. Konkrétně „... v místě, mezi řekou Váh a Moravou, které se Bánov nazývá“.

Prvním autorem samotné mapy Moravy je Pavel, latinským příjmením Fabricius, pocházející z Horní Lužice (v dnešním západním Polsku). Byl profesorem matematiky a medicíny Vídeňské univerzity a později děkan její lékařské fakulty. Také první dvorní matematik císařů i jejich osobní lékař. Fabricius nakreslil mapu Moravy na podnět moravských stavů. První verzi vydal v roce 1569. A po připomínkách v roce 1575 verzi druhou. Náš Bánov (jako „Banow“) zaznačil jako „poddanské městečko“. Zda nás Fabricius při tvorbě mapy navštívil, nevíme. Jeho zakreslení do mapy nejspíše napomohla známost obchodní cesty, která Bánovem procházela. S jistotou jen víme, že navštívil nedaleký Hluk, kde na něj zapůsobila „*vřívá voda*“, kterou jako jedinou ve své mapě uvedl.

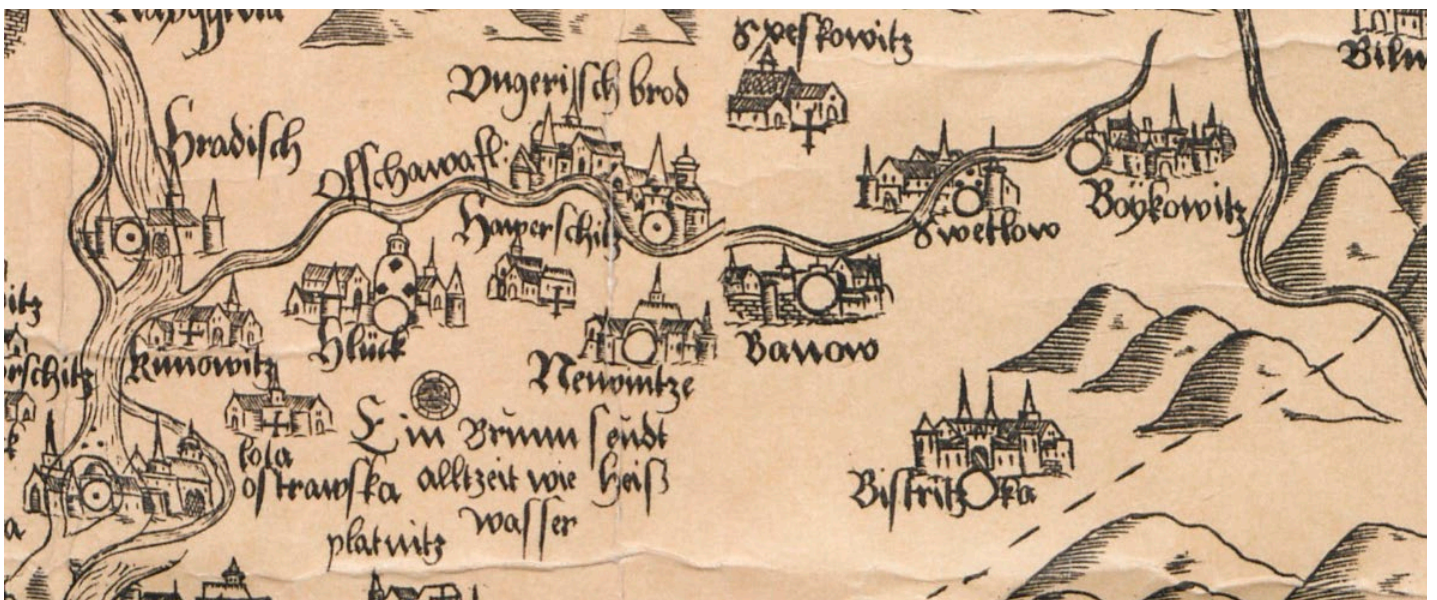
Dalším autorem mapy Moravy je Jan Amos Komenský, v době tvorby mapy kněz jednoty bratrské. Komenský znal Fabriciovu mapu Moravy. I její nedostatky. Proto se ji pokusil přepracovat. Vznik jeho mapy se klade do období po bitvě na Bílé hoře, kdy se mění politická a náboženská situace, která jej nutí se od roku 1622 skrývat. Navíc mu tehdy umírá manželka Magdaléna a oba jeho synové. Jak sám uvádí „*Nedalo mi to tedy, abych se ji v této své nedobrovolné prázdní nepokusil zlepšit, vždyť jsem Mora-*

vu nejednou proputoval, a pokud mi některá místa nebylo dáno vlastníma nohama nebo očima navštívit a vyměřit, důkladně jsem se s lidmi těch míst znalými radil.“. V mapě Bánov zaznačil jako „*farní obec s tvrzí*“.

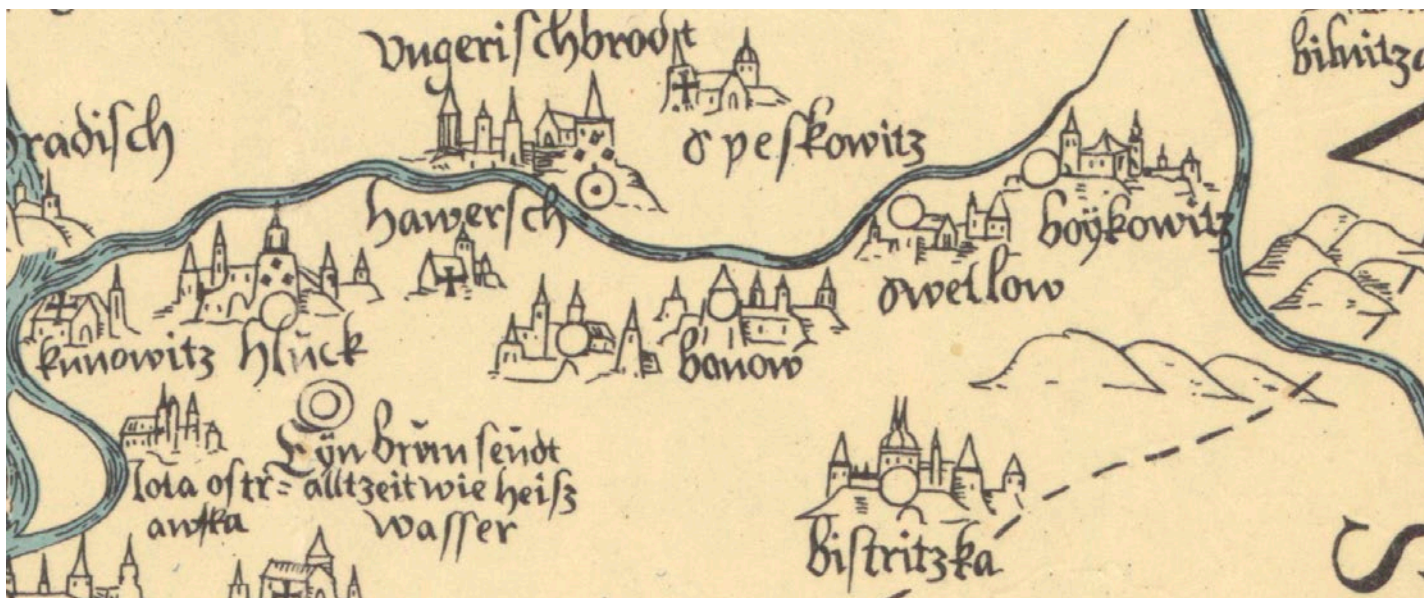
Při své návštěvě Amsterdamu předal Komenský podklady pro mapu tiskaři a vydavateli Claesi Janszoonovi Visscherovi (známém pod uměleckým jménem Nicolas Joannes Piscator). Ten mapu zakreslili jako obraz. Sídla jsou malována domečky a hory pomocí kopečků. Což bylo tehdy samozřejmé, protože vidění tehdejších lidí bylo silně konkrétní. (Abstraktní nákresy našich znaků a linek by příliš nechápali.) Bánov, spolu s celou Moravou, do měděných desek zrcadlově vyryly ruce jeho zaměstnance, Abrahama Goose. (Jedná se o tzv. mědiryt.) Tiskař pak do vyrytých prohlubní vetřel barvu a její přebytek setřel. V dřevěném lisu se pak na papír otiskla barva z prohlubní. (Jedná se o tzv. hlubotisk.) A tisk se opakoval a opakoval. Ještě před stoletím vznikaly malované mapy, které byly luxusním zbožím. Avšak vlivem knihtisku se mapy staly běžně dostupnou rytinou. Skrze ni se na mapě zobrazený Bánov roku 1624 a následně roku 1627 „rozletěl“ z Amsterdamu do celého světa.

Sám Komenský Bánov také navštívil. V latinsky psaném dopise z 1. listopadu 1649 z polského Lešna, který byl adresovaný čerstvě ovdovělému (výše zmíněnému) švédskému kancléři Oxenstiernovi, 57 letý Komenský vzpomíná - „*Decessit in Moravia me puero Johannes Ferndörfer, Banoviæ toparcha ...*“. Česky - „*Když jsem byl chlapcem, zemřel na Moravě Jan Ferndörfer, fojt v Bánově, ve sto šesti letech svého věku, a zakrátko potom ho následovala sto čtyřletá choť, s níž žil v manželství - pamatuji se, že to bylo hlášeno z kazatelny - pětadesát let. Příklad to vzácný v našem století.*“

Starověcí Římané měřili vzdálenost podle kroků. Tisíc (latinsky mille) dvoukroků tvořilo jednu míli, která měla velikost 1,480 kilometru. I když údaj míle přešel do středověku, tehdejší člověk ji znal nikoliv jako délkovou vzdálenost, ale jako časovou. A to časem, kdy člověk pěšky došel někam, vyřídil tam vše potřebné a vrátil se zpátky. Tj. vzdálenost kolem 8 až 12 kilometrů. A také města měla touto vzdáleností zaručena svá práva, jako tzv. „*právo mílové*“. A Bánov spadl do „mílového práva“ města Uherského Brodu.

Fabriciova mapa Moravy z roku 1569. Bánov je vyznačen znakem prázdného kolečka pro „*miefteczko panský*“, německy „*statl odermarckt*“.

Fabriciova mapa Moravy z roku 1575. Bánov je vyznačen znakem prázdného kolečka pro „Ejn marckt“

S rozvojem map se začala vzdálenost popisovat převážně délkově. Na mapách se objevují mílová měřítka, uváděná jako „Scala Milliariorum“ které však byly v každém státě jiné velikosti. Vzdálenost mezi centry Bánova a Uherského Brodu je ve Fabriciově mapě z roku 1575 byla určena 0,68 míle „klein“ (malé), 0,6 míle „geographish“, 0,53 míle „marherisch“ a 0,48 míle „Ungerisch“ (uherské). V Komenského mapách je vzdálenost dána 1 mílí (menší) a 0,88 míle (větší). A také 1 mílí germánskou a 1,15 mílí galskou. Například - tuto vzdálenost šel také Bánovjan jménem Matěj Nezdenský, který minimálně od roku 1656 bydlel na půllánovém domě nacházejícím se v místě dnešních domů č. 93 a 94. Za tureckých nájezdů v roce 1663/1664 se schoval do ohrazeného Uherského Brodu, kde mu 10. března 1665 zemřel tříletý syn Martin, který tam byl následujícího dne 11. března pochovaný. Jeho opuštěný bánovský dům následně obsadil Martin Matěj/Matějček.

Popisy cest a území byly známé odpradáva. Člověk se orientoval podle řek a panoramat hor (například viditelné panorama Lopenického sedla). Ovšem plavby po moři si vynuly jinou orienta-

Komenského mapa Moravy z roku 1627/1630. Bánov je vyznačen jako kombinace znaků zleva dvou nestejně vysokých věžiček s kolečkem značícím „Pagus turritus“ v překladu „farní obec“ a pravé věžičky s dvoustranným praporem značícím „Castellum Twrz“.

ci. A to podle nebeských bodů - slunce a hvězd. Mapy se začaly umisťovat do světových (úhlových/sférických) souřadnic a to s orientací, kdy horní lem mapy směřoval na severní (půlnoční) stranu. Původní konec evropského světa byl na španělském pobřeží v místě zvaném „Finis terra“, západně od poutního místa Santiago de Compostela. Objevitelské mořské cesty konec světa posunuly dále na západ, na nejzápadnější ostrov Kanárských ostrovů se jménem El Hierro, více známější pod názvem Ferro, kterému přiřadily hodnotu tzv. „nultého“ poledníku. Fabriciova mapa změřila Bánovu hodnotu 40°35,5' východně od Ferra. Ta byla v Komenského mapě zpřesněna na hodnotu 40°04,5'. Ve skutečnosti se Bánov nachází na hodnotě cca 36°22'. (Současná hodnota 17°43' východní délky je dána vzdáleností od Greenwichského nultého poledníku, která se používá až od roku 1884.) Podle výšky slunce a hvězd nad obzorem se Bánov nachází severně od rovníku na straně půlnoční. Fabriciova mapa mu změřila hodnotu 49°25'. Ta byla v Komenského mapě zpřesněna na hodnotu 49°03,5'. Skutečná hodnota je 48°59' severní šířky.

Jiných tehdejších autorů mapy Moravy nebylo. Teprve až, pokud překročíme náš časový rámeček. Roku 1719 vznikla mapa Moravy od císařského kapitána Jana Kryštofa Müllera. Roku 1719 také vznikla mapa okolí řeky Moravy, jejímž autorem je Norbert Wenzl von Linck, velitel pevnosti v Uherském Hradišti. Bánov je v ní uveden pod názvem „Banoff“. Roku 1739 vznikla Mapa Horních Uher, jejímž autorem je císařský kapitán Samuel Mikovíny. Bánov je v ní uveden pod názvem „Banci“. Tyto mapy pak následovaly přesnější císařské mapy I., II. a III. vojenského mapování, jejichž vyobrazení Bánova je uvedené v knize „Bánov Kroniky promlouvají“.

Martin Borák

Podklady:

Codex gigas - Dáblova bible. Podlažice 1200-1230, s. 299r. (Přístupné na http://www.manuscriptorium.com/apps/index.php?direct=record&pid=AIPDIG-KB-SN_A_148_____OH1WW09-cs#search.)

Dubravius, Jan: *Historiae Regni Boemiae...* . Prostějov 1552, s. LIIV. (Přístupné na <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uid:3c06f1ce-9dbe-11e0-8578-0050569d679d?page=uid:b3d5b902-9dbe-11e0-8578-0050569d679d>.)

Jančář, Josef: Hluk. Nejmladší město Slovácka. Hluk 1970, s. 28-29.

Drápela, Milan Václav: *Delineatio Moraviae auctore I. A. Comenio*. Brno 1992.

Borák František: *Poznámky z pozůstalosti*.

Zákaz starých kotlů

(důležité datum: 1. 9. 2022)

Dle § 17 odst. 1 písm. g) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, bude od 1. 9. 2022 zakázáno provozovat spalovací stacionární zdroje na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu do 300 kW včetně, které slouží jako zdroje tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění a které nejsou navrženy rovněž pro přímé vytápění místa instalace, v souladu s minimálními požadavky uvedenými v příloze č. 11 k tomuto zákonu. Příloha č. 11 obsahuje minimální emisní požadavky na spalovací stacionární zdroje pro oxid uhelnatý (CO), organické látky vyjádřené jako celkový organický uhlík (TOC) a tuhé znečišťující látky (TZL).

Požadavky přílohy č. 11 neplní staré kotle na pevná paliva, které jsou zařazeny do nižší než 3. třídy (dle ČSN EN 303-5). Třídou kotle je možné zjistit ze štítku kotle nebo návodu k použití, případně ji sdělí pracovník, který provádí pravidelnou kontrolu technického stavu a provozu kotle.

Pokud kotel nespĺňuje alespoň třetí třídu dle výše uvedené normy, je nutné ho vyměnit co nejdříve, nejpozději k 1. 9. 2022. V současnosti je možné čerpat na jejich výměnu podporu z tzv. „kotlíkových dotací“.

Pokud plánujete výměnu starého kotle, doporučujeme postupovat následujícím způsobem:

a) Začít opatřeními na snížení tepelné potřeby domu, koupě zdroje tepla s nižším výkonem bude první úsporou, následně ušetříte každý rok za palivo nebo energie. Zateplení, ať již komplexní nebo dílčí (např. jen střechy), odstranění tepelných mostů, výměna dveří, oken, to vše jsou kroky, které je dobré provést před výběrem nového zdroje. Na částečné i komplexní zateplení a úsporná opatření lze dnes čerpat dotace z programu Nová zelená úsporám

(více informací zde), a to i když je budete realizovat svépomocí. Pro výběr vhodných opatření je dobré se poradit s odborníky a nechat si provést snímání objektu infračervenou kamerou, která odhalí nejslabší místa domu, kudy odchází nejvíc tepla.

b) Nechat si zpracovat výpočet tepelné potřeby domu a návrh požadovaného výkonu nového zdroje.

c) S využitím kalkulaček dostupných zde případně na stránkách MSK zde, kde si můžete nastavit detaily výpočtu (např. v případě využití stávající otopné soustavy, komína apod.), zhodnotit všechny možné alternativy z pohledu jak investičních, tak provozních nákladů.

d) Zvážit dobře veškerá možná omezení, úskalí a výhody jednotlivých typů vytápění. Jen namátkou: místní a časová dostupnost paliva - dostupnost tříděného uhlí pro domácnosti bude určitě klesat; možnost navýšení elektrického příkonu pro využití tepelného čerpadla; prostorové nároky na nový zdroj a jeho příslušenství - včetně akumuláční nádoby nebo dřevníku pro skladování dřeva; použitelnost stávajícího komína s novým zdrojem - zde je vhodná již na začátku konzultace s kominíkem; využitelnost stávající otopné soustavy - i klasická otopná soustava může při správném zapojení nabídnout kondenzační provoz plynového kotle, u tepelného čerpadla je přechod na nízkoteplotní soustavu zpravidla nutný; nároky na obsluhu za celou dobu životnosti zdroje - dnes vám štípání dřeva nebo obsluha kotle může připadat jako příjemný pohyb, za 15 let to může být velká zátěž; možnost dálkového ovládnutí - u moderních zdrojů tepla běžný standard, u některých ale zatím nere realizovatelné; způsob využití domu - rekreační objekty a trvale obývané domy mají jiné nároky na způsob vytápění; dopady v případě prodeje domu, kdy některý typ vytápění může být výhodou a dostanete za něj dobře zapláceno, v jiném případě to tak být nemusí.

e) Při vlastním výběru zdroje volit osvědčené, kvalitní značky. Některé kotle nebo tepelná čerpadla mohou sloužit více než 20 let, levnější značky nemusí vydržet ani 10 let. Neđívejte se pouze na cenu, ale i na udávané parametry (účinnost, hlučnost, topný faktor aj.), ale k těmto údajům buďte obezřetní, ne vše, co je na certifikátu musí být nutně pravda, věnujte pozornost i tomu, kde byl výrobek testován a certifikován.

f) Preferovat obnovitelné zdroje energie nebo nositele energie, kde lze přechod k obnovitelným zdrojům očekávat (elektrinu). A to nejen z důvodů ochrany světového klimatu, ale i proto, že fosilní zdroje energie mohou být v budoucnosti zdraženy nějakou formou zpoplatnění uhlíku.

Kotlíkové dotace

www.sfzp.cz

Tzv. „kotlíkové dotace“ jsou dotace z evropských fondů a jsou poskytovány krajskými úřady (dle vyhlášených výzev) na výměnu stávajícího nevyhovujícího kotle na pevná paliva, za nový, ekologičtější způsob vytápění. V poslední vlně kotlíkových dotací je možné si pořídit kotel na biomasu, tepelné čerpadlo nebo plynový kondenzační kotel. Žadatel může získat až 80 % způsobilých výdajů, fakticky se mu může vrátit až 127 500,- Kč. Do způsobilých výdajů spadají i náklady na novou otopnou soustavu, její rekonstrukci či projektovou dokumentaci. Jednotlivé výzvy pro své občany vyhlášují kraje.

Více informací k 3. výzvě naleznete na webových stránkách Státního fondu pro životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí (mzp.cz)

Program V – Ekofond Východního Slovácka 2021

Vážení občané,

mikroregion Východní Slovácko se snaží ve svých aktivitách zaměřovat mimo jiné i na oblast životního prostředí, a proto se rozhodl před čtyřmi roky založit vlastní ekologický finanční fond, ze kterého podporuje ekologické miniprojekty v území VS. V letech 2017, 2018 a 2019 se soustředil na problém sucha a podporoval pořízení akumulčních nádrží na dešťovou vodu o objemu 1 m³, které pro zalévání vegetace může využívat snad každý majitel domu se zahradou. Řada z vás už nějakým způsobem dešťovku zachytávala a používala pro zalévání, přesto byl mezi vámi velký zájem o rozšíření této pozitivní praxe. Celkem jsme podpořili pořízení 215 ks nádrží.

V loňském roce 2020 byl Ekofond opět otevřen, ale jeho zaměření se změnilo, a to na podporu výsadby ovocných stromků, které vlastníci pozemků (zahrad a sadů) vysázeli během roku 2020.

V letošním roce 2021 chceme výsadbu ovocných stromů znovu podpořit, proto Ekofond pokračuje v Programu V, který finanční podporu oproti loňsku navyšuje takto:

Možná výše dotace:

- max. 2 000,- Kč a současně max. 100 % celkových nákladů na jednu žádost;
- max. 200,-Kč za nákup a výsadbu 1 ks ovocného stromu.

Příklad ideálního využití dotace:

- Žadatel nakoupí a vysadí 10 ks stromků, každý v hodnotě 200,-Kč. Dotace pak bude činit 200,-Kč na 1 stromek, tzn. celkem 2000,- Kč.

Jiné příklady možného využití dotace:

- Žadatel nakoupí a vysadí 10 ks stromků v průměrné hodnotě 170,-Kč. Dotace pak bude činit celkem 1700,- Kč.
- Žadatel nakoupí a vysadí 20 ks stromků v průměrné hodnotě 180,-Kč. Dotace pak bude činit celkem 2000,- Kč.

Přesné podmínky jsou stanoveny v dokumentu Programu V – Ekofond Východního Slovácka 2021, který je zveřejněný od 1.6.2021 na elektronických úředních deskách obcí Východního Slovácka a také na webových stránkách Východního Slovácka. Zde jsou uvedeny všechny informace – kdo, kdy, kde a na co může žádat o dotaci, jakým způsobem se žádost podává, od kdy se může výsadba provádět, jak se nákup vyúčtuje atd.

Taktéž jsou zveřejněny další dokumenty:

- Žádost o dotaci – bude se podávat od 1.8.2021 do 31.8.2021 na obecních úřadech obcí VS. Podává se pouze formulář „Žádost o poskytnutí dotace“, který je jednoduchý a částečně už předvyplněný (účel, odůvodnění).
- Veřejnoprávní smlouva – vzor pro informovanost žadatelů
- Finanční vypořádání dotace – vyúčtování - předkládá se až po výsadbě - nejpozději do 22.11.2021

Dotaci můžete využít i v případě, že jste provedli jarní výsadbu stromků. Náklady na nákup stromků jsou uznatelné od 1.1.2021 do 22.11.2021.

Informace poskytují:

- pracovníci obecních úřadů
- projektový manažer:
Milan Bauka, tel: 604 164 264
E-mail: milanbauka@seznam.cz

Memoriál Zdeňka Zálešáka a 278. výročí posvěcení Bánovského kostela

18. července 2021

9.30 sraz krojovaných u fary

10.30 Slavnostní Mše Svatá

15.00 **Memoriál Zdeňka Zálešáka a 278.výročí posvěcení Bánovského kostela**

V pořadu vystoupí:

Mužský sbor Mikulčice

Bánovské Zpěvule

Folkorní soubor Kohútek

Dětský pěvecký sboreček MikroKohútek

Mužský sbor Hútek

Občerstvení bude zajištěno. Těšíme se.

Pestré a chutné léto

Přichází to, čeho sa nekeří od podzimu nemožú dočkat. Sotva to ale vstúpilo a už na to oni aj nadávajú, že sa to snést nedá. Pravda, reč je o létě aj s jeho všeckýma projevama - pařákama, suchama a búřkama.

A tak jak v přírodě to může zafungovat aj v nás. Možem sa přehřát, spálit nebo aj metabolicky nedokonale a unáhleně vyměšit. Počasí, coby občané, sice ovlivnit neumíme, nejsme velmoci. Ale k jakémusi přizpůsobení sa a přečkání krátkodobých extrémů už neco zmoct možem. A je nám tomu aj nahráno na barevném podnose právě od přírody. Začínajú nám dozrávat první druhy ovoce, keré nás neenom zasytí, po zimě pročistí, ale aj ochladí a osvěží, díky termickým vlastnostám blíže popsaným ve východních naukách. Nebo z jiného pohledu díky jeho složení plného vitamínů a minerálů uskupených v množství ideálním k zajištění týchto prospěšných služeb. Nemluvě o fytoživinách, keré sú bohatě zastúpené aj v zelenině a dalších složkách rostlinné stravy.

A dyž už sa zmínilo to ovlivňování počasí, možem sa krátce pozastavit aj u umělého ovlivňování tělních pochodů. Nekdo by si v tomto směru řekl: "Nač sa cpat ovocem, dyž si dám šumák, kde mám všecko přijednom." Žel, to je nesmírně krátkozraká úvaha. Dá sa říct, že v těle funguje všecko se všeckým. Vitamíny spolu navzájem, k tomu možú vitamíny pomáhat vsřebávání minerálů, neco sa nepovede bez přítomnosti tuků a tak dále. Těch všelijakých látek, co možú mět vliv jedna na druhú je takové množství, že jich žádný paták nenahradí. A to sme do toho eště nezamotali zmiňované fytoživiny. Ty si možeme představit jako nejmenší činitele ve stravě, ale zato je jich tolik, že jich ani moderní věda nemá všechny spočítané, natož aby věděla, k čemu keré slúžijá.

Zkrátka je ideální konzumovat stravu pestrú a barevnú, kerá funguje komplexně. A k tomu nám léto nabízí nejlepší možnosti. Nejcennější je pro nás to, co dle tradice vyrostlo v našem kraji. A u teho ovoce je aj velice podstatné říct, že tu neenom vyrostlo, ale aj dozrálo. Toto je dnes všade vzácné, ač sa to nezdá - opravdu zralé ovoce. To není to, čeho sú plné regály v obchodech v bedýnkách s cuzíma nápisama. Dokonca je lepší téjto letní nabídky využít aj do zásoby. To tak, že si dozralé ovoce uchováme sušením, mar-

meládováním, kompotováním. Kupodivu aj zmražené zralé ovoce je na zimu lepší než kúpené surové a uměle dozralé nebo nedozralé cizokrajinné plody. A ač sa to v létě nabízí, nedivočme ani s tú čerstvostí na plněj čáře. Nádmírú konzumace všeckého možného, co sa kde v létě najde na stromoch, keřoch a ze zemi, može aj v našem břuchu, stejně jak v búřkovém mraku, udeřit hrom. To pak akorát není každý "blesk". Díky za čtení a dobré chutnání.

JJSP.cz

Kterak šly cukyně z pola do kuchyně

Válajú sa Vám v záhoně nezhořklé cukyně?

Kdo vlastně sú a patříjá do kuchyně?

Tykve obecné sú z Ameriky jejich předci, cukyně však vyšlechtili v Evropě. Itale sú teho svědci.

Jaké má účinky dle čínské medicíny?

Pročišťuje horko a rodí tekutiny.

Uspadní obtížné močení a utiší aj nadměrný kašel či žízeň, žaludek a močový měchýř chovajú k cukyni největší přízeň.

Povahy sladké, chuti svěží,

pomože aj když stolica leze stěží.

Prospěšná je aj na srdce a na ledviny

obsahuje karoten a aj B, C, E vitamíny.

Dále kyselinu listovú (B9), důležitú pro vývin plodu, hořčík, vápník, draslík a z 90 % vodu.

Je antibakteriální, podporuje imunitu, aj těch, co sa třesú, neb cukýňa umí uklidnit, ná-toš působí aj proti stresu.

Cukyně duste, pečte či z nich dělájte smažené placky, roby si jich krájú aj na čelo a líca, asi pak meněj bolijá facky. Však temu, co ženu bije, popřerážat pracky!

A cukyně jezte mladé, dokáď nehořknú a neztvrdnú jak klacky.

Třetí letošní Malovaný kraj

Právě vyšlo květnovo-červnové číslo tohoto národopisného a vlastivědného časopisu slováckého regionu.

Snímek vlaštovek, které si našly nový domov v jedné z garáží v Nedachlebicích na Uherskohradištsku, na jeho titulní obálce už odkazuje na brzký příchod jara. Zadní stranu obálky pak zdobí foto kostela Nanebevzetí P. Marie v Biskupicích na luhačovic-kém Zálesí.

Obsah periodika tvoří tradičně řada zajímavých článků. Z Uherskobrodsko jde o medailon k devadesátinám etnografa, rodáka z Těšic a hradištského občana PhDr. Josefa Jančáře, CSc. Dozvíte se rovněž něco o dětském folklorním souboru Světlovánek, fungujícím v Bojkovicích. Místo se našlo i pro rozsáhlou stať popisující způsoby uchovávání potravin v uherskohradištském okrese v minulosti. Nechybí ani rozsáhlý rozhovor s hercem Slováckého divadla Josefem Kubáníkem, který je s Uherským Brodem spjat svým dětstvím. A patří sem také dvě anotace nově vyšlých publikací, a sice katalogu 30 let spolu, který vydalo Sdružení výtvarníků umělců moravsko-slovenské-

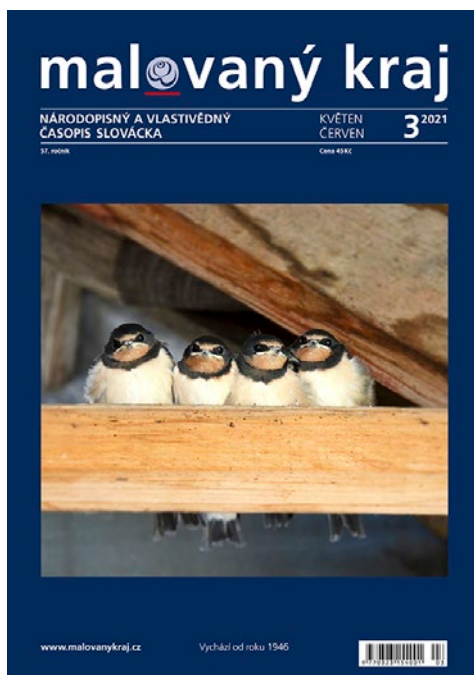
ho pomezí, a knihy Památné stromy kraje Komenského od autora Jaromíra Slavička.

Z dalších článků lze upozornit aspoň na některé tituly. Třeba na příspěvek mapující činnost agenta nacistické rozvědky Abwehr Paula Fidrmuce z Břeclavi. Málokdo ví, že až ve vzdáleném Veselí nad Moravou zemřel na následky zranění jeden z hrdinů bitvy u Slavkova v roce 1805, ruský generál Alexandr Alexandrovič Essen.

Zařazen musel být bohužel i nekrolog jediného hornáckého vyšivače krojů Antonína Vrby st. z Velké nad Veličkou. O kus dál se čtenáři nabízí připomínka 100 let trvání uherskohradištské veřejné knihovny. Přínosné je též pojednání k 85. výročí vzniku kdysi velice známého družstva Slovač, jež dnes už ale neexistuje. Takřka detektivní pátrání slibuje nadpis jiného příspěvku – Kdo byl muž z hrobu č. 23 v mušovském kostele sv. Leonarda? Tradiční seriál o výrobcích krojů na Slovácku zavede tentokrát čtenáře za paní Ludmilou

Strakovou do Kunovic. A čtenáři se také dozví, že že letos uplynulo 150 let od narození kněze a v první polovině minulého století velmi známého spisovatele Josefa Blažka Pavlovického.

Více se dozvíte na webových stránkách www.malovanykraj.cz.

Společenská kronika

Narození:

Dominik Janíček
Aneta Miholová
Markéta Mahdalová
Klára Maňásková
Tereza Tománková
Lilien Luxová
Marie Fiedlerová
Amálie Popelková
Stella Vítková

Rozloučili jsme se:

Bohumil Hauerland
František Gavala
Milan Džugan
František Pilka
Miroslav Milička
Vladislav Švehlík
Josef Šustal
Bohumila Vystrčilová

Naši jubilanti:

96 let

Anna Mahdalová

85 let

Libuše Vystrčilová

80 let

Helena Vystrčilová
Anna Kandrnálová
Josef Kandrnál
Ivanka Součková

Sňatky v Bánově:

Ladislav Petrůj a Lucie Rezková

55.výročí sňatku:

Emil a Marie Kadlicovi

50.výročí sňatku:

Josef a Jarmila Zálešákoví
Bohumil a Ludmila Piškovi

Periodický tisk územního samosprávného celku, vydává Obec Bánov z finančních prostředků Obce Bánov, č. p. 700, 687 54, IČO: 290 785, tel.: 572 646 121, zpravodaj.banov@seznam.cz, www.banov.cz,

občasník, ev. č. MK ČR E 13138, datum vydání 30. 6. 2021, titulní foto Jakub Petr Piše
Tisk: vydavatelství Brázda, Tyršova 4, 695 01 Hodonín, www.tiskarnabrazda.cz

e-mail: zpravodaj.banov@seznam.cz

23.- 25. 7. 2021

Bánovské Leto

Pátek | **Letní kino – Tichý společník**
23. 7. 2021 | *od 21 hod., vstupné 50 Kč, hřiště FC Bánov*

Sobota | **Dětský animační program**
24. 7. 2021 | *s pohádkovými postavami a dětskou minidiskotékou, soutěže, malování na obličeje, dětské tetování.
od 15.00 hod., vstupné dobrovolné, areál pálenice*

Večerní zábava se skupinami

Team Revival

Artemis

+ diskotéka

od 20 hod., vstupné 120 Kč, areál pálenice

Neděle | **Posezení s Mudrlanty a DH Bánovjanka**
25. 7. 2021 | *Programem nás provede moderátorka Českého rozhlasu Markéta Ševčíková
od 15.00 hod., vstupné dobrovolné, areál pálenice*

K připomenutí výročí 930 let od první písemné zmínky o Bánově proběhne
Výstava historických fotografií Martina Boráka

Občerstvení zajištěno!

Celý víkend budou v areálu pálenice kolotoče, skákací hrady, střelnice, cukrová vata a další atrakce.